

Soud:	Nejvyšší soud
Datum rozhodnutí:	07/29/2008
Spisová značka:	25 Cdo 1417/2006
ECLI:	ECLI:CZ:NS:2008:25.CDO.1417.2006.1
Typ rozhodnutí:	ROZSUDEK
Heslo:	
Dotčené předpisy:	§ 420 předpisu č. 40/1964Sb.
Kategorie rozhodnutí:	C

25 Cdo 1417/2006

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marty Škárové a soudců JUDr. Petra Vojtky a JUDr. Roberta Waltra v právní věci žalobců a) JUDr. L. Č., a b) JUDr. M. Č., zastoupení advokátem, proti žalovanému Ing. O. S., zastoupenému advokátem, o náhradu škody, vedené u Okresního soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 13 C 364/2000, o dovolání žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 27. ledna 2006, č. j. 12 Co 507/2004-149, takto:

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 27. ledna 2006, č. j. 12 Co 507/2004-149, se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Okresní soud v Ústí nad Labem mezitímním rozsudkem ze dne 14. 6. 2004, č. j. 13 C 364/2000-134, rozhodl, že nárok žalobců na náhradu škody vůči žalovanému je dán. Rozhodl tak o nároku žalobců na náhradu škody způsobené žalovaným, který jako znalec nesprávně zpracoval statický posudek na střešní konstrukci jejich nemovitosti. Soud vyšel ze zjištění, že žalobci zakoupili střešní krytinu na svůj domek a obrátili se na Z. V., podnikajícího v oboru dodávek střešních systémů, který u žalovaného zajistil vyhotovení statického posudku na vhodnost zakoupené střešní krytiny na nemovitost žalobců. Statický posudek, který žalovaný vyhotovil, byl zcela chybný. Na základě jeho závěru, že zakoupená střešní krytina je nevhodná na nemovitost žalobců, neboť krov neunes takové zatížení, žalobci zakoupenou střešní krytinu vrátili ovšem se ztrátou, která spolu s dalšími náklady představuje žalovanou částku ve výši 79.565,- Kč. Statický posudek žalovaného vycházel ze špatných technických podkladů (měření střechy) dodaných Z. V. a byl nesprávný proto, že střešní krytina byla naopak mimořádně vhodná pro nemovitost žalobců. Soud prvního stupně dovodil, že mezi účastníky nevznikl žádný smluvní vztah, neboť statický posudek žalobci objednali u podnikatele Z. V. a se žalovaným ani osobně nejednali. Žalovaný porušil své povinnosti, neboť nesprávně zpracoval statické posouzení na nemovitost žalobců, jako zhotovitel objekt sám nezaměřoval, na místě nebyl, rozměry krovu mu „po telefonu“ nadiktovat Z. V. V důsledku chybného statického posouzení krovu domu vznikla žalobcům škoda nejméně tím, že zakoupenou betonovou střešní krytinu vrátili, avšak se ztrátou. Mezi chybným statickým posouzením a vzniklou škodou na straně žalobců je příčinná souvislost. Odpovědnost žalovaného je proto dána dle ust. § 420 odst. 1 obč. zák.

K odvolání žalovaného Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 27. 1. 2006, č. j. 12 Co 507/2004-149, rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalobu zamítl, a rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů. Odvolací soud shodně se soudem prvního stupně dovedl, že žalobci nebyli ve smluvním vztahu se žalovaným, pokud jde o objednávku statického posouzení střešní konstrukce, nýbrž byli ve smluvním vztahu k Z. V. Žalovaný tak není věcně pasivně legitimován k případným nárokům na náhradu škody, které žalobci mohli uplatnit vůči své smluvní straně. Bylo prokázáno, že statické posouzení střešní konstrukce provedené žalovaným vychází z nesprávného technického zadání (měření) střešní konstrukce nemovitosti žalobců, jež provedl právě Z. V. Nelze proto dovozovat porušení právní povinnosti ze strany žalovaného při zpracování statického posouzení, a nejsou tak splněny předpoklady odpovědnosti žalovaného za případnou škodu. Odvolací soud závěrem podotkl, že pokud žalobcům vznikla určitá majetková újma, byla způsobena především jejich nesprávným rozhodnutím v situaci, kdy nejprve zakoupili střešní krytinu a teprve následně řešili otázku její vhodnosti na svou nemovitost. V případě jejich opačného postupu by tomuto soudnímu sporu předešli.

Proti rozsudku odvolacího soudu podali žalobci dovolání z důvodu nesprávného právního posouzení věci [§ 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř.], z důvodu, že rozhodnutí vychází ze skutkového zjištění, které nemá podle obsahu spisu v podstatné části oporu v provedeném dokazování (§ 241a odst. 3 o. s. ř.) a současně namítají vadu řízení, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci [§ 241a odst. 2 písm. a) o. s. ř.]. Žalobci namítají nepřezkoumatelnost rozhodnutí odvolacího soudu, jenž neuvedl, jakými právními úvahami se řídil a o jaká ustanovení hmotného práva své rozhodnutí opírá. Již v řízení před soudem prvního stupně poukazovali na rozsudek Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 29 Odo 379/2001, a dovozovali, že ke vzniku odpovědnosti za škodu postačí, dojde-li k porušení smluvního vztahu, přičemž poškozeným z tohoto porušení nemusí být účastník tohoto smluvního vztahu. Poukazují na to, že mimosmluvní delikt ní odpovědnost platí vůči každému. Poškozený se může dovolávat porušení smluvní povinnosti nejen v případě, že je škůdcovým spolukontrahentem, postačuje, že je prokázáno, že škůdce porušil povinnost ze smlouvy, kterou sice uzavřel s jinou osobou než s poškozeným, avšak závazek, k jehož porušení došlo, měl dopad do právní sféry poškozeného. Dovozejí proto, že odpovědnost zpracovatele statického posudku za škodu na straně žalobců je dána. Za skutečnosti, které nemají oporu v provedeném dokazování, označují úvahu odvolacího soudu, že za škodu si mohou žalobci sami tím, že nevěnovali dostatečnou péči výběru střešní krytiny. Odůvodnění rozhodnutí odvolacího soudu považují za nedostatečné, obsahující pouze obecné úvahy bez opory v konkrétních hmotněprávních ustanoveních. Navrhli, aby dovolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení s tím, aby věc byla přikázána jinému odvolacímu senátu.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno včas, osobou oprávněnou - účastníky řízení (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), řádně zastoupenými advokátem ve smyslu § 241 odst. 1 o. s. ř., přezkoumal napadené rozhodnutí odvolacího soudu podle § 242 odst. 3 o. s. ř. a dospěl k závěru, že dovolání, které je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř., je důvodné.

Rozhodnutí odvolacího soudu vychází ze závěru, že žalovaný není pasivně věcně legitimován, neboť mezi ním a žalobci neexistoval smluvní vztah, a žalovaný při zpracování statického posudku neporušil své právní povinnosti. S těmito závěry se dovolací soud neztotožňuje.

Především je třeba v této souvislosti zdůraznit, že vadné provedení zadané práce – v daném případě statického posudku - je předpokladem jak odpovědnosti za vady, tak odpovědnosti za škodu. Zatímco nároky z odpovědnosti za vady mohou být uplatňovány jen ve vztahu mezi objednatelem a zhotovitelem, neboť jde o práva, která mají základ v závazkovém právním vztahu, jenž vznikl z jejich smluvního ujednání, předpokladem vzniku nároku na náhradu škody podle §

420 obč. zák. není závazkový právní vztah mezi poškozeným a tím, kdo mu škodu způsobil. Jde o mimozávazkovou odpovědnost za porušení právní povinnosti, založenou na principu presumovaného zavinění. Z hlediska aplikace tohoto ustanovení je nerozhodné, zda vzniklá škoda je následkem porušení povinnosti vyplývající z právního předpisu či ze smlouvy (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 10. 2005, sp. zn. 25 Cdo 1479/2005). Občanský zákoník při aplikaci § 420 obč. zák. totiž nerozlišuje, zda jde o porušení právní povinnosti vyplývající z právního předpisu anebo o porušení právní povinnosti vyplývající ze smlouvy.

Vzhledem k tomu, že v daném případě zcela jednoznačně nejde o nároky z odpovědnosti za vady díla (tj. za vady plnění zhotovitele vůči objednateli), nýbrž o nárok na náhradu majetkové újmy, k níž došlo v důsledku chybně provedeného statického posouzení, není předpokladem úspěšnosti nároku na náhradu škody smluvní vztah mezi škůdcem a poškozeným. Ostatně již dříve soudní praxe dovodila, že porušení smluvní povinnosti je protiprávním úkonem i ve vztahu k poškozenému, který není účastníkem smlouvy (srov. rozsudek Nejvyššího soudu, sp. zn. 29 Odo 379/2001, publikovaný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod R 56/2004).

Závěr odvolacího soudu o nedostatku pasivní legitimace žalovaného ve sporu není tedy správný.

Předpokladem občanskoprávní odpovědnosti za škodu podle § 420 obč. zák. je protiprávní úkon, tj. jednání, které je v rozporu s právem (s právním řádem), existence škody (majetkové újmy), příčinná souvislost mezi protiprávním jednáním (opomenutím) škůdce a vznikem škody a dále zavinění, které se předpokládá. První tři předpoklady jsou objektivního charakteru.

Okolnost, že podklady, podle nichž vypracoval odborný posudek, převzal žalovaný od jiného (od Z. V.), neznamená, že podáním nesprávného posudku neporušil své povinnosti jako znalec. Protiprávnost je kategorie objektivní. Porušení povinnosti žalovaného spočívá v tom, že závěr jeho znaleckého posudku (tj. vlastní odborné posouzení) byl zcela chybný. Jestliže tato skutečnost vyvolala vznik zbytečných výdajů na straně žalobců, tedy jejich majetkovou újmu, je dána příčinná souvislost mezi protiprávním jednáním žalovaného a vznikem škody na straně žalobců. Vztah příčinné souvislosti je pak třeba posoudit vzhledem ke každému konkrétnímu výdaji, jehož náhrada je požadovaná. Avšak z hlediska protiprávnosti jednání žalovaného a příčinné souvislosti s újmou žalobců není rozhodující, co bylo důvodem či příčinou protiprávního jednání znalce, jež vyvolalo škodu, jejíž náhrada je požadována.

Úvaha odvolacího soudu, že škoda byla způsobena především chybným rozhodnutím žalobců, kteří teprve po zakoupení střešní krytiny řešili otázku její vhodnosti, se pak netýká příčinné souvislosti mezi chybným statickým posouzením a majetkovou újmou žalobců, ani ji nevylučuje. Závěry statického posudku byly nesprávné bez ohledu na to, kdy byl zpracován a kdy v jeho důsledku vznikla žalobcům majetková újma.

Je tedy zřejmé, že dovolateli uplatněný dovolací důvod podle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. je naplněn.

Protože rozsudek odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci, dovolací soud rozsudek odvolacího soudu zrušil (§ 243b odst. 2, věty za středníkem, o. s. ř.) a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3, věta druhá, o. s. ř.).

Podmínky pro přikázání věci jinému senátu odvolacího soudu nebyly shledány (§ 243b odst. 5 a § 221 odst. 2 o. s. ř.), neboť nejde o případ, že nebyl dodržen závazný právní názor (§ 226 odst. 1, § 235h odst. 2 věta druhá a § 243d odst. 1 o. s. ř.) nebo že v řízení došlo k závažným vadám.

Právní názor vyslovený v tomto rozsudku je závazný. V novém rozhodnutí o věci rozhodne soud

nejen o náhradě nákladů nového řízení a dovolacího řízení, ale znovu i o nákladech původního řízení (§ 243d odst. 1 o. s. ř.).

Proti tomuto rozhodnutí není přípustný opravný prostředek.

V Brně dne 29. července 2008

JUDr. Marta Škárová, v. r.

předsedkyně senátu